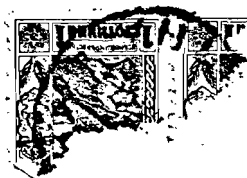

Градската Библиотечка
Музей

ХРИСТИАНСКИ СВѢТЪ

МѢСЕЧНО РЕЛИГИОЗНО СПИСАНИЕ.

Венчко за „Християнски Свѣтъ“ се изпраща до:
Павелъ Мишковъ — Варна.

АБОНАМЕНТЪ

За година 10 лв.

Венчко прѣдилата.

СЪДЪРЖАНИЕ:Библията и Прогресътъ, отъ *Уудро Уилсонъ*.Нови перспективи прѣдъ Евангелското Дѣло въ България, отъ *Ив. Я. Сичановъ*.Евангелието на живота, отъ *Р. Томсжъ*.Библейскитѣ пророчества и войната, отъ *Д-ръ Ст. Томовъ*.Младежки отдѣлъ: Счетътъ на живота, прѣв. отъ *Ив. Д. Стефановъ*.Азбука за държавникъ, *Ст. Ватралски*.Другъ Богъ, отъ *Розалинъ*.

Въ Страната на слънцето.

ХРОНИКА И БѢЛЪЖКИ.

1. Изъ нашия животъ. Къмъ нашитѣ приятели и абонати. България е останала безъ Библии. Защо не и църквата. Съраждане на г. Р. Томсжъ.

Професоръ Д-ръ Уудро Уилсонъ.
Президентъ на Съединенитѣ държави.

Библията и прогресътъ

(Рѣчь държана отъ Президентъ Уилсонъ на 7 Май, 1911 год. въ Денверъ, Колорадо, по случай празнуванетоъ тристагодишнината отъ прѣвода на Библията въ английски езикъ).

Мисълта, която ми дойде на умъ първо като влѣзохъ въ това голѣмо помѣщение тая вечеръ се отвори на въпросъ: защо толкова много свѣтъ се е събралъ тая тържествена вечеръ? Тукъ нѣма нищо за гледане; нищо забавно за слушане. Защо се стичате на множество, когато има да се говори само за историята на една позната вамъ Книга? Но като гле-

дахъ на това голѣмо множество мислѣхъ си и за подходящото обстоятелство, че тукъ на платформата седятъ нѣколко проповѣдници на Евангелието, просто изгубени въ голѣмата навалица.

Казвамъ „подходяще обстоятелство“, защото азъ искамъ тази вечеръ да говоря за Библията като Книга на общелюдието, на народа; не Книга на евангелския проповѣдникъ, не като особната поиска Книга, отъ която да се извлече нѣкоя окултна, непозната доктрина, недосегаема за разбиране на простосмъртнитѣ; но една велика Книга на откровение. Защо? Защото, както азъ гледамъ въ случая, Библията открива общолюдието на тѣхъ си.

Колко ли лица въ това голѣмо слушателство разбиратъ какво значение за английски-говорещитѣ народи е ималъ прѣводътъ на Библията на английски езикъ! До врѣмето и прѣди прѣвеждане Библията на английски езикъ, тя бѣ за дълго врѣме нѣкоя непозволена да се чете отъ народитѣ на други езици; и голѣма частъ отъ историята на свободата се дължи на обстоятелството, че живителнитѣ изрази на тая Книга бѣха станали добръ познати въ слуха и разума на тѣзи англосакски народи, които сж прѣдвождали и прѣдвождатъ човѣчеството въ създаване формитѣ на управа и импулситѣ въ реформи, които сж дѣйствували за свободата и за народовластие между човѣчеството.

Защото туй е книга, която открива хората на самитѣ тѣхъ си. И ги открива не като създавания въ окови, не като хора подъ човѣшка властъ, на които е заповѣдано да зиматъ свѣтъ или заповѣдъ отъ нѣкакъвъ човѣшки източникъ. Тя открива всѣки на себе си: като самостоещъ мораленъ факторъ, отговоренъ за

дѣлата си не прѣдъ човѣци, не даже прѣдъ тѣзи които е поставилъ надъ себе си съ власть, но отговоренъ чрѣзъ собствената си съвѣсть на своя Господъ и Създателъ. Щомто нѣкой усвои това видѣние, подъ каквото правителство и да живѣе, той стѣпва на краката си човѣкъ свободенъ и изправенъ. Той вижда отвѣдъ обстановка на собствения си животъ.

Днесъ азъ слушахъ краснорѣчива проповѣдь върху: „какво въздѣйствиe върата въ бждащия животъ има върху нашето поведение въ този животъ.“ И като слушахъ, азъ видѣхъ пламъцитѣ на онѣзи огньове, въ които мжченицитѣ умрѣха — умрѣха забравящи мжикѣ си съ хвала и славословия на уста, че имъ се е удало благоврѣние да засвидѣтелствуватъ, че тѣ не сж живѣли за този животъ, но че има не отъ човѣка, а отъ Бога съграденъ на небето домъ, видѣние, което тѣ минавайки чрѣзъ свѣта сж гледали; видѣние, което имъ даде смѣлоостъ като служители Богу да не се боятъ отъ човѣческа неприязнь. И азъ си мислѣхъ, че всичкитѣ записани подвизи и героизми, великитѣ въ човѣшкия животъ работи, се обясняватъ и съдържатъ въ силата на хората да виждатъ това видѣние.

Нашиятъ настоящъ животъ, почитаемъ г-жи и г-да, е твърдѣ несвършенъ и безъ подобно видѣние съвсѣмъ обезсърчителенъ. Въ себе си, вътрѣшно, ние не сждимъ своето поведение съ мѣрката на „смѣтка“, по която ние всѣкидневно и всѣкичасно се направляваме. Въ днь сърдата си ние знаемъ, че за насъ има мѣрка небесна, норма открита намъ въ тая Книга, мѣрка опредѣлена и вѣчна, съ която ние сждимъ и мѣримъ себе си; и като чегемъ тая Книга, като че ли страницитѣ на собственитѣ ни сърца сж разтворени отпрѣдъ ни за прочитъ.

Тая общечовѣшка Книга, добръ наричана откровение, не само открива хората на самитѣ тѣхъ си, но е откровение на животъ и на миръ. Вие знаете, човѣшкиятъ животъ е постоянна борба. За човѣкъ, който е изгубилъ съзнание то за борба, животътъ е прѣстаналъ. Моята вѣра въ мѣдростъта на народа въ работи политични се основава на знанието ми, че хора, които се борятъ, сж хора които знаятъ; че люде, които сж върѣдъ голѣмитѣ усилия да се закрѣпятъ срѣщу напора и бързея на живота, сж хора, които знаятъ що значи този напоръ и бързей на живота, и че тѣ, борцитѣ и дѣйцитѣ сж хората, до които трѣбва да се допитваме по въпроситѣ: що е живота и какви сж неговитѣ задачи. А въ тая Книга се намира пѣтя къмъ миръ, просто защото тамъ ни се открива цѣлътъ на борбата.

Има една интересна често изговаряна фраза, на която може би рѣдко даваме истинското значение. Ние често виждаме нѣкой младежъ да почне живота съ единствената повидимому цѣль да спечели име, слава и сила за себе си. Но дохожда врѣме на рѣстъ и размисълъ, когато казваме за него: „Той е дошълъ на себе си.“ Кога бива да кажа азъ съмъ дошелъ на себе си? Само когато съмъ стигналъ да разбера своитѣ истински отношения къмъ другитѣ въ свѣта хора. Ние говоримъ за човѣкъ, „изгубилъ се“ въ гората. Ако се спрѣте да обмислите ще видите, че това себе си — е единчкото нѣщо, което той не е изгубилъ. Самъ той е тамъ. Онова, което искаме да изкажемъ, когато казваме, че се е изгубилъ, е: че е изгубилъ връзка съ другитѣ въ свѣта хора. Той нѣма по какво да се направлява. Той не знае кждѣ има човѣшко поселище. Не знае кждѣ има нѣтека или друмъ. Ако може да свърже своето отношение съ нѣщо друго въ свѣта, той би намѣрилъ себе си. Нека ни послужи туй като фигура — (за обяснение).

Човѣкъ е намѣрилъ себе си, дошелъ на себе си, когато е открилъ своитѣ лични къмъ останалото въ вселената отношения, — и ето Книгата въ която тѣзи отношения сж изложени. И тѣй, когато видишъ човѣкъ пѣтуващъ по друма на живота, съ издигнатъ надъ пѣтя погледъ, издигнатъ къмъ възходящитѣ прѣдъ него пѣтища, внимавай и се отбій отъ прѣдъ него. Той знае своя пѣть и царството за кждѣ отива. Той е видѣлъ откровението на себе и на своитѣ къмъ човѣчеството отношения. Той е открилъ своитѣ къмъ Бога и Съзателя си отношения, слѣдователно, той е видѣлъ и своята въ свѣта отговорностъ. Това е откровението на животъ и на миръ.

Азъ не вѣрвамъ, че миръ се постига чрѣзъ постоянни отстъпки и приспособявания. Азъ бѣхъ питанъ веднажъ дали бихъ участвувалъ въ една голѣма конференция за миръ и азъ отговорихъ: „Да, ако ми се позволи да ви държа рѣчь заради война“ — не войната, която ние се стараемъ да отбѣгнемъ, не безмисленото, безполезно и диво проливане на човѣшка кръвь; но единствената война, която докарва миръ; войната съ човѣшкитѣ страсти и съ човѣшката неправда, — войната която е единъ неуморимъ походъ на прогресъ, единъ нескончаемъ, възходъ на реформи, отъ която човѣкъ ако избѣгва, не може никога да получи миръ.

Никой не може да се въздържа отъ воюване срѣщу кривдата и да получи чрѣзъ такава отстъпчивостъ миръ. Най-солидниятъ и задоволителенъ миръ е онзи който произхожда отъ

туй непрѣстанно духовно воюване и дохождатъ врѣмена въ историята на народитѣ когато тѣ трѣбва да се хванатъ за грубитѣ кръвопролитни инструменти за да защитятъ духовни прѣдстави. Защото свободата е духовна концепция, и кога хора зематъ орѣжия за да освободятъ други хора, има нѣщо священо и свето въ воюването. Азъ нѣма да викна „Миръ“ докато сѣществуватъ въ свѣта грѣхъ и неправда. И тая велика Книга не ни насърчава да очакваме миръ до като има грѣхъ да се оборва и надвива било въ нашитѣ сѣрца, било въ голѣмитѣ засѣгащи живота обществени учреждения и сили.

И така, вижда ми се, че ние трѣбва да гледаме на Библията като на великиятъ въ живота ни освободителенъ документъ, като на Magna Charta на човѣшката душа. Вие знаете какъ се създаде прочутата *Мagna Charta*. Английскитѣ боляри (барони) прѣдставляващи съзнателно народа английски, казали въ прѣврѣканіе на краля Джонъ:

— Ние ще се споразумѣемъ съ тебе, сега, на това мѣсто. Английскитѣ народъ има извѣстни неотчуждаеми права, които ти трѣбва да зачиташъ. Тѣ не сѣ подарени отъ тебе и не бива да се отниматъ отъ тебе. Подпиши се тука на тоя документъ, който съдържа туй, че ти признавашъ тия права, и ние сме твои поданни. Откажешъ ли да се подпишешъ на тоя документъ, — ние сме ти въорѣжени врагове. Ето и сабитѣ ни за доказателство.

Човѣшкитѣ свободи основани възъ пазърлъкъ съ единъ кралъ! Има крале и въ страницитѣ на Светото Писание, ала кралъ въ Писанията не е освѣтъ простъ човѣкъ. Тамъ е великиятъ кралъ или царъ Давидъ, — отъ по текло благословено, поради туй, че отъ него произхожда нашиятъ Господъ и Спасителъ — човѣкъ бѣлѣжитъ въ историята на човѣчеството като избранъ отъ Бога инструментъ да възвиси правдата и да въдвори справедливостъ въ обществото. Но какъ се отнася Библията къмъ Давида? Прѣвзвзлася ли го съ похвали? Покрива ли тя пороцитѣ му, прѣувеличава ли добродѣлитѣ му? Прѣвзвзлася ли го както единъ държавникъ би билъ прѣвзвзласянъ въ една съврѣменна биография? Никакъ не. Книгата, която съдържа неговиятъ битописъ, сваля маската отъ Давида, смѣква всѣка покривна и прѣкривка отъ него и го излага като божие орѣдие наистина, ала грѣховенъ и себиченъ човѣкъ, и Библията заявява че Давидъ, както всички, ще бѣде единъ день изправенъ голъ прѣдъ сѣдния Божи прѣстолъ да бѣде отсѣденъ не като царъ, а като човѣкъ. Не е ли

това Книга на общелюдното, на народа? Има ли нѣкой въ това Св. Писание, който е изключенъ отъ общата мѣрка и присѣда? Какъ пѣплятъ въ тѣзи страници маситѣ! Туй описания на велики хора ли сѣ? Туй сѣ битописи на общолюдното, — на обикновенитѣ, простосмъртни хора.

Новиятъ Завѣтъ е история на живота и свидѣтелството на обикновени хора, които се стекоха и сдружиха около Исуса Христа и които по послѣ, съ своята вѣра и проповѣдь, прѣустроиша пѣшкащия подъ гнета на римскитѣ легиони свѣтъ. Това е история за тържеството на човѣшкия духъ въ лицето на скромни люде. И колко разни видове хора кръстосватъ тѣзи страници! Каква безконечностъ въ тѣвъ различия на човѣшки обстановки, човѣшки състояния, положения, дѣйности, подвизи и любовъ! Туй не е описание на извънредни работи. Не! Туй е картина на обикновения, дѣйствителния човѣшки животъ. Туй е изправено прѣдъ сѣрцата людски, огледало въ което ние съ изненада виждаме сами себе си изрисувани.

Въ това нѣщо, всѣка първокласна литература наподобява Писанието. Какво ни омайва кога четемъ или гледаме нѣкой Шекспирова драма? То е съзнанието че тоя човѣкъ, тоя всичконаблюдаващъ умъ, видѣлъ хора отъ всѣки калѣпъ и видъ каквито сѣ си били въ тѣхния начинъ на животъ. И въ страница слѣдъ страница, ние виждаме въ характеритѣ себе си и приятелитѣ си — обрисувани отъ тоя древенъ писателъ. И една Шекспирова драма е толкова модерна днесъ както и въ деня когато е била писана. Така и Библията нѣма нито вѣкъ, нито дата, нито врѣме. Тя е прѣдстава на човѣшкото сѣрце, картина на изложение за всички вѣкове, за всички видове, при всички условия и състояния човѣшки.

Прочее, Библията върши туй що е тѣй драгоцѣнно за човѣшкия животъ — тя класува моралнитѣ цѣнности. Тя ни увѣдомява, че човѣцитѣ трѣбва да се прѣцѣняватъ не споредъ своето остроумие, но споредъ своя характеръ. Че конечната именитостъ и стойностъ на всѣки човѣкъ бива споредъ неговата истинностъ, неговата искренностъ: по изправяне на поведението си споредъ критерийтѣ, които той самъ знае че сѣ мѣрки на чистота и правота.

Колцина, почитаеми г-жи и г-да, ние смѣтаме за „голѣмци“, които никакъ не уважаваме като благородни! Човѣкъ може да има високо положение и висѣкъ характеръ. И сладката похвала човѣшка се заражда не въ зачудването имъ въ остроумието, съ което извѣстно дѣло се извършва, но въ оная слѣдваща подиръ чо-

вѣка обичъ, която показва на човѣцитѣ че единъ отъ другаритѣ имъ е напусналъ живота за прѣдъ Сждовището, кждѣто той сигурно ще чуе прѣсждата:

„Добрѣ рабе добри и вѣрни!“

Разгледвали ли сте въ нѣкой голѣмъ градъ, въ нѣкои столица, за примѣръ, паметниците издигнати тамъ? На какви хора сж тѣзи паметници посвечени? Да не би да сж на хора, които сж натрупали за себе си голѣми имоти? Азъ не зная да сжществува нѣкъдѣ такава статуя, освѣнъ въ случай че слѣдъ като е спечелилъ богатство, човѣкътъ го е раздалъ благодушно на съгражданитѣ си; но и тогазъ до нея ще има друга статуя съ друго значение. Защото раздаването на пари е лесно. Единъ мой приятель казва: „Мѣрката за щедростъ не е количеството що човѣкъ раздава, а онова, което му остава.“ Лесно е да давашъ отъ изобилието си; но погледни на слѣдната статуя, слѣдната и слѣдната, изъ пазарището на голѣмия градъ — и кого видишъ? Ще видишъ тамъ войникъ, който е далъ живота си да служи, не на собственитѣ си цѣли, а на интереситѣ и цѣлитѣ на отечеството.

Не искамъ да мислите, че азъ обезцѣнявамъ обикновенитѣ въ живота задължения, но ще ви питамъ единъ въпросъ: Виждали ли сте нѣкой, който има умрѣлъ синъ, да окачи тоягата му (за споменъ) при огнището? На друга страна, не сте ли вицѣли много сѣмейства, които иматъ умрѣли синове, да окачатъ тѣхнитѣ пушки и сабли при огнището? Каква е разликата между тоягата и пушката? Нѣма нищо безчестно въ употребата на тояга; ала човѣкъ употребява тоягата за свои лични интереси, за да подпире себе си. Тя се е употребявала да изпълни една необходима въ живота нужда, когато бойната пушка е служила не за нуждитѣ на употребявача. Той е рискувалъ всичко, безъ никаква за себе облага. Пушката, слѣдователно, е символъ на себежертва, а тоягата не е. Човѣкъ въздига първата като символъ на честъ, и не помисля да постави втората като символъ на отличие.

Не отива ли това дълбоко, и не пояснявали то защо войникътъ си има паметникъ, а цивилния не? Цивилния може да е служилъ на държавата си — и туктамъ може да видите паметникъ на държавникъ, но цивилниятъ обикновено служи на отечеството си, — често е служилъ на отечеството си, всетаки, — съ мисълта да посигнѣе едновременно и собственитѣ си интереси; когато на войника прѣдстои всичко да изгуби и нищо, освѣнъ благодарността на съжителитѣ си, да спечели.

Нека всѣки се моли да бжде въ нѣкоя истинска смисълъ войникъ, борецъ за доброто, да има щастнето да изживи своитѣ сили и животъ въ служене на съгражданитѣ си, та да умрѣ и да бжде записанъ въ списъка на онѣзи, които сж и служили. Не е ли именно туй урокътъ (въ думи, животъ и примѣръ) на Господа и Спаса нашего Иисуса Христа?

Азъ ви спомнямъ за тѣзи общи въ живота ни сжждения, просто пояснявайки тазъ Книга на откровение, Книга която открива обикновения човѣкъ на самсебе си, която съблича живота отъ неговитѣ прѣсгрукки, суети и претенции, и ни доставя такъвизъ правила и критерии по които единствено истинско величие, истинска сила и доблестъ, и истинско човѣшко достоинство се измѣрватъ и прѣцѣняватъ.

* * *

Ето защо, прочее, когато бѣхъ запитанъ каква ще бжде моята за тази вечеръ тема, отговорихъ: „Библията и Прогресътъ“ (Напрѣдъкътъ). Ние не мѣримъ прогреса съ материални мѣрила. Америка не затова изпреварва другитѣ въ свѣта народи защото е богата. Нищо не прави Америка велика освѣнъ нейнитѣ мисли, освѣнъ нейнитѣ идеали и възприемането ѝ на онѣзи норми на сжждения, на размисълъ и на прѣцѣнка, които сж писани тѣи очибийно изъ страницитѣ на туй Откровение. Америка отъ самото си начало и постоянно е притежавала отличнето да поставя тоя примѣръ прѣлъ културния свѣтъ — че всички хора трѣбва да се прѣцѣняватъ споредъ тия морални норми, които не обръщатъ внимание ни на санъ, ни на родъ, ни на състояние; но които прѣцѣняватъ всѣкиго по неговата единична и лична стойностъ. Това е значението на тоя документъ на душата човѣшка. Това е мѣрката, нормата споредъ която човѣци и народи все повече започватъ да се измѣрватъ. И оттукъ формулата (на прогреса) се е състояла въ ни повече ни по-малко отъ това: — усилие да стгласимъ дѣйствителността на частния и общественъ животъ, старание да изравнимъ дѣйствителнитѣ закони, съ тѣзъ правдиви понятия за човѣшко достоинство, човѣшко поведение.

Ето защо Библията е била двигателъ на напрѣдка. Ето защо реформитѣ сж идвали не отъ горѣ, а отъ долѣ. Ако се изкушавате нѣкога да оставяте едно правителство да се реформира само, азъ ви моля да прѣгледате историята и да ми намѣрите правителство което се е реформирало само. Азъ ви моля да ми намѣрите партия, която се е реформирала сама.

Дървото не се прѣвитава отъ своитѣ цѣт-
тове и отъ своитѣ плодове. То се храни чрѣзъ
своитѣ корени, които сж дълбоко долу въ об-
щата и скрита почва, и всѣки процесъ на прѣ-
чистване и изправяване идва изотдолъ — не
отъ върха. То идва отъ маситѣ на борящитѣ
се сжщества. То идва отъ старанията на ми-
лионни човѣшки сѣрца, трудейки се да си про-
биятъ пътъ къмъ видѣливата и надеждата на
блудащето.

Партии се реформиратъ и правителства се
коригиратъ чрѣзъ подбуждения извиращи отъ
сѣрдцата на ония, които никога не сж упраж-
нявали властъ, нито сж организирани партии.
Тѣзи сж изворитѣ на мощъ. И азъ се моля
Богу дано тѣзи източници никога не прѣста-
натъ да се одухотворяватъ чрѣзъ подчинението
имъ на тѣзи безсмъртни и вдъхновени библией-
ски думи.

Ако нѣкой държавникъ, танещъ въ дѣла
които унижаватъ народа, само прочете тази
една Книга, той ще отиде на молитва посраменъ.
Вие разбирате, почитаеми г-жи и г-да, че Би-
блията съдържа цѣла литература. Туй не е ед-
на книга, а десетки книги. Знаете какво нѣщо
е литература. Азъ понякога съжелявамъ че ве-
ликиятъ на нашата английска литература кла-
сици се употребяватъ въ училищата като уче-
бници; защото се боя че дѣтицата може да
добиятъ впечатление, че туй сж формални за-
учаване уроци. Нѣма велика книга въ кой да
било езикъ, която да не е инстинктивно избух-
ване на великъ умъ по повикътъ на нѣкое ве-
лико сѣрце. И обяснението защо поезията ни
повече затрогва отъ прозата е че поезията е
ритмованъ и страстенъ гласъ на нѣкой великъ
духъ, който вижда повече отъ онуй що него-
витѣ съжителни виждатъ.

Азъ намирамъ повече истинска политика у
поетитѣ на англосакската раса отколкото въ
формалнитѣ книги по политичнитѣ науки. Въ
нѣколко реда отъ Тенисона има повече отъ ду-
ха на нашитѣ учрѣждения нежели въ всичкитѣ
по прѣдмета учебници:

„Народъ се пакъ, управници и управляеми
Съзнание на дългъ, на вѣрностъ и на вѣра,
Почитане законитѣ отъ насъ сами създадени,
Мощъ на търпение по воля да ги измѣнимъ
И мжжество държавно, непоклатимо прѣдъ
[тълпата“.

Кждѣ ще намѣрите мжжествениятъ, себе-
надеженъ духъ на Англосакската свобода изра-
зенъ по-добрѣ отколкото въ тия нѣколко реда?
Хора, които не се боятъ отъ никого, не се
боятъ отъ нищо, освѣнъ отъ собственитѣ си

страсти; нащрекъ да не би да се увлекатъ не-
усѣтно отъ своитѣ внезапни пориви и така за-
лавятъ здраво живота чрѣзъ твърдо поставени
учрѣждения; зачитане благоговѣйно законитѣ
създадени отъ самитѣ тѣхъ; мощъ на търпе-
ние, не страстна сила, за да ги измѣнятъ ко-
га пожелаятъ, и съ държавническо мжжество,
което не се влияе отъ уличната мждростъ.

Литературата, почитаеми г-жи и г-да, е
откровение на човѣшкия трудъ и подъ коритѣ
на тая една Книга е цѣла литература: проза и
поезия, история и рапсодия, трезвиятъ разказъ
за екзалтирано човѣшко възбуждение — нѣща
които звѣнтятъ въ нашитѣ уши като пѣсни не-
забравими.

И тѣй казвамъ, нека никога не забравяме
че тѣзи дълбоки кладенци, тѣзи извори на
вдъхновение трѣбва всѣкога да блдаатъ наши
източници за освѣжа и поднова. Тогазъ ни-
кой не ще може да постави надъ насъ неправ-
дива властъ. Ние ще живѣемъ въ оная сигурна
свобода, въ която човѣкъ вижда нѣща неви-
дими, въ която той съзнава че е пътникъ за
страна висока, въ която нѣма вече спорови за
право и криво въпроси.

Можете ли си въобрази човѣкъ, който не
върва тѣзи думи, който не върва въ бъдащия
животъ, да се изправи и да стори каквото е
било сѣрце и срѣдище — главенъ двигателъ
на свободата всѣкога: — да се изправи прѣдъ
самия тиранинъ — царь и да каже: „Господи-
не, ти си извършилъ грѣхъ, направилъ си зло
прѣдъ лицето на Бога и азъ съмъ Неговиятъ
до тебе пратеникъ, за да произнеса Божиата
върху ти прѣсѣда. Ти имашъ сила да ме смѣл-
чишъ, ти можъ да ме изпратишъ отъ тоя свѣтъ;
ала ти не можъ да смѣлчишъ или да прѣфина-
чишъ прѣсѣдата.“ Така чувствува и може да
стори човѣкъ, който обладава твърда и вкорен-
ена въ Библията вѣра.

И човѣкътъ, чиято вѣра е вкоренена въ
Библията, знае че реформитѣ немогатъ да се
спратъ, че Божий прѣстѣ, който се движи въ
историята на народитѣ, е противъ всѣкого,
който възнамѣржава държавна сѣсипия и народ-
на измама; че таквизъ хора пипатъ и се спо-
турятъ въ своето невѣжество къмъ страшния
на изпития день; и знае върващия, че нашето
поколѣние го дочака или не, радостния на от-
кровение и на свобода день ще дойде, въ кой-
то голѣми множества ще възпѣятъ идването на
Господа и на славата Му; и всички онѣзъ ще
блдатъ забравени, онѣзи дребни, интригуващи
прѣзрителни сжщества, които сж забравили
Образътъ Божий и се опитватъ да оформятъ
хората по образа на лукаваго.

Вие може да си спомняте за алегоричния разказъ въ Стария Завѣтъ, за онзи който, като прокопва дупка въ стѣната, открива скривалището на старейшинитѣ, които тамъ се покланяли прѣдъ и боготворили въ мрака разни „лукави мерзости“ и „гнусни животни.“ Подобнитѣ не смѣятъ да позволятъ на слънцето да освѣти тѣхнитѣ гадости, занимания и поклонства.

И тѣй, азъ ще кажа: славниятъ походъ на реформентитѣ дружини нѣма да се спрѣ докато хората забравятъ Бога си, докато забравятъ този Документъ на своята свобода. Никой да не прѣдполага, че прогресътъ може да се разведе отъ религията, или че има нѣйде друга платформа за служителитѣ на реформитѣ, освѣнъ платформата писана въ изрѣченията на нашия Господъ и Спасителъ.

Америка е родена народъ християнски. Америка е родена и назначена да покаже на дѣло своето посвещение на елементитѣ на правдивостта, начала, които се извличатъ изъ страницитѣ на Светитѣ Писания.

Въ заключение, почитаеми г-жи и г-да, азъ ще поискамъ отъ васъ едно просто нѣщо. Азъ моля всѣки мъжъ и жена въ това слушателство отъ днесъ да разбере и да помни, че частъ отъ сѣдбата на Америка се обуславя и крие въ тѣхното всѣкидневно прочитане тая велика Книга на откровение, — че ако тѣ желаятъ да видятъ Америка свободна и чиста, тѣ трѣбва да направятъ собственитѣ си духове свободни и морално чисти посредствомъ това ежедневно кръщение въ думитѣ и духа на Светото Писание.

Красносело при София.

Прѣведе отъ английски:
Стоянъ Ватралски.

Нови перспективи прѣдъ Евангелското Дѣло въ България.

Какъ неочаквано рухнаха, прѣзъ миналата есенъ, нашитѣ свѣтли надежди и блѣнове за една велика, обединена България — тържествуваща надъ враговетѣ си! Въместо побѣдни пѣсни, шумни обществени сборове съ ликувания, настѣпни дълбокъ, непроницаемъ политически мракъ, който покри страната ни и ни изпълни съ горестъ, тъга и разочарование! Намѣрихме се изведнажъ въ едно мъчително безизходно положение, което ни тласкаше къмъ отчаяние . . . Залѣзе ли еднажъ за винаги звѣздата на Бълга-

рия? Изкопанъ ли е безвъзвратно нейния политически гробъ? Не; прѣзъ гжстия мракъ на безнадежностъ и отчаяние си пробива пѣтъ лжъ отъ надежда; чува се гласъ: „Господъ царува“ и „Държайте, Азъ съмъ, небойте се!“ А тѣзи думи на Божието слово идатъ да ни увѣрятъ, че Богъ вѣчно бди и тайнствената ржка на Неговото Провидѣние направлява сѣдбинитѣ на народитѣ. Въместо пълно разочарование, тежкото положение и вжтрѣшниятъ хаосъ упражниха спасително влияние върху изстрадалия народъ; тѣ съдѣйствуваха за да може той да погледне къмъ единствения изходенъ пѣтъ и да застане подъ знамето на **правдата** и **справедливостта** издигнато отъ прѣдседателя Уилсонъ. Днесъ проявеното спрѣмо насъ приятелство и съчувствие отъ страна на Америка; и Велика Британия е единствената ни утѣха, и ако старанията на тѣзи двѣ държави се увѣнчаятъ съ успѣхъ и България бжде запазена и обединена, три бѣлѣжити послѣдници неминуемо ще се обнаружатъ: първо, пробивътъ на вѣковния фронтъ отъ суверения, тѣсногърждество, прѣдрасждѣкъ и религиозния фанатизмъ, второ, прѣсаждане англо-саксонската култура на българска почва, и трето, очистване пѣтя за евангелизирането на народитѣ на Балканския полуостровъ.

Войната се свърши, но борбата за надмощие между доброто и злото, между правдата и неправдата, между истината и лжката влиза въ най-страшния си фазисъ какъвто историята до сега не е записвала. Прочее, за пълния триумфъ на Царството Божие въ България и на Балканитѣ, къмъ малкото число живи християни, прѣснати по цѣлата страна, се отправя великъ зовъ — *първо*, да паднатъ на колѣнитѣ прѣдъ Бога и въ усърдни, съединени молитви да изпросятъ духовенъ животъ, животъ въ Духа, любовъ въ Духа, самия Духъ Свети — за цѣлия народъ. Ако нашитѣ евангелски църкви и общества се стрѣснатъ прѣдъ този зовъ, ако тѣ схванатъ днешния великъ моментъ и съзнаятъ дълга си и привилегиитѣ си, тѣ несъмнѣно ще свалятъ велики духовни благословения, Петдесетница за измѣчения народъ, който поваленъ, разнебитенъ и измаменъ отъ всевъзможни демагози и лжепатриоти, търси изходенъ пѣтъ, здрава опора на която да се облегне.

Второ, настоящиятъ сѣдбоносенъ моментъ изисква пълното посвещение на нашия имотъ на Господа и на Неговата служба. Истина е, между малкото число евангелски християни не се намиратъ забогатѣли и милионери, но това което имаме ако го посветимъ на Бога *заедно съ себе си* „въ жертва, жива, света благоугодна,“ то

ше се образуватъ срѣдства съ които могатъ да се постигнатъ голѣми резултати. До сега за издържката на нашитѣ пастири и проповѣдници ние сме очаквали до голѣма степенъ отъ американскитѣ мисионерски дружества. За стореното отъ тѣхъ, въ това отношение, прѣзъ послѣднитѣ шестдесетъ години, ние имъ дължимъ вѣчна благодарностъ и признателностъ; но вече е ударилъ часътъ да се освободимъ отъ всѣка вънѣшна издържка; врѣме е да земемъ работата въ собственитѣ си рѣцѣ, и чрѣзъ посвещение имота си на Господа, да увеличимъ даванията си за дѣлото Божие, и тѣй да земемъ рѣшителна стѣпка къмъ себеподдържане. Взетата, не отдавна, инициатива отъ настоятелството на Българското Евангелско Дружество за събиране фондъ отъ единъ милионъ лева е отраднo явление което изпълни сърцата ни съ чувства на хваление къмъ Бога и сълзи отъ радостъ. Благодарение, нѣколцина отъ нашитѣ по-заможни евангелисти вече сж се отзовали на позива и сж записали щедри суми. Ако примѣрътъ имъ бжде послѣдванъ отъ мнозина други, макаръ и съ по-малки суми, гонимата цѣль не ще закъснѣе да се реализира, и за евангелското дѣло въ България ще настѣпи епоха на плодoвита дѣйностъ за духовното прѣвръждане на народа. Такава вълна отъ благотворителностъ ще засили духовния животъ на нашитѣ църкви и ще ни свърже помежду като жива и работлива християнска организация. Повече отъ това; колкото по-скоро стѣпимъ на собствениѣ си нозѣ и станемъ самостоятелни и себеподдържни църкви, безъ никаква парична помощъ отвънъ, толкова по-скоро ще се убѣди народътъ ни, че църквата — нейното духовенство трѣбва да се издържа направо отъ вѣруващитѣ християни, а не да бжде храненица на държавата.

Трето, въ зовътъ на днешния великъ моментъ достигатъ до ушитѣ ни и громкитѣ думи на Господа Исуса, когато изпращаше между народа седемдесетъ души благовѣстители: „Жетвата е голѣма,“ казваше Той, „а работниците сж малцина; за това молете се на Господаря на жетвата да изпрати работници на жетвата Си.“ Доскоро полето е било пусто, каменисто, покрито съ сухи безжизнени кости, които се неподаваха на никакви благотворни влияния, но погромитѣ и пораженията слѣдъ двѣтѣ катастрофални войни, свѣкашъ, дойдоха да раздрусатъ царещето мъртвило и днесъ ние забѣлѣзваме раздвижване, признаци на животъ между сухитѣ кости: народътъ ни, по градове и села, е почналъ да жадува повече и повече за Бога, за Божиата правда, за Божието слово.

Значи, вратата сж широко отворена, пѣтътъ е разчистенъ за да дойдатъ спасемиѣтѣ, жетвата е голѣма, назрѣла и готова за да се ожъне и събере въ житницитѣ. Но дѣ сж жетваритѣ, помазанитѣ съ Св. Духъ работници, които сж готови да се покорятъ на Божия зовъ и да кажатъ: „ето азъ, проводи ме?“ Ето болната страна въ нашия църковенъ организъмъ. Прѣзъ послѣднитѣ двѣ години петима, отъ малкото число евангелски работници, свършиха своето земно поприще, а нѣколцина отъ останалитѣ — изнурени и въ прѣклонна възраст, сж готови да сложатъ орѣжията и да се оттеглятъ отъ редoветѣ на дѣятелното войнствуване. Значи, нѣколко отъ нашитѣ евангелски църкви и общества вече сж останли безъ пастири, а има опасностъ, че и други църкви може да сподѣлятъ тѣхната участъ въ близкото бѣдаще, по простата причина че нѣма млади сили, подготвени младежи, които да се посветятъ — тѣло, умъ и душа — на великото дѣло на благовѣствуването. Прѣдъ тази, далечъ не насърчителна перспектива, ние имаме обѣщанието на Господа Исуса, който каза: „молете се на Господаря на жетвата да изпрати работници за жетвата Си“. Съ тѣзи думи Спасителятъ иска да ни научи двѣ нѣща: първо, че истинскитѣ работници сж призиватъ и изпращатъ отъ Бога, и второ, че тѣхното призвание и назначение, често пѣти, се дава въ отговоръ на усърднитѣ молитви на искрено вѣрващитѣ християни.

Казаното до тукъ ни навежда изново къмъ първата мисль — именно **върховната ни нужда отъ духовно съживление чрѣзъ благодатното изливане на Св. Духъ, обѣщания утѣшителъ**. Въ отговоръ на усърдни молитви отъ страна на всичкитѣ църкви съ искрено изповѣдание на личнитѣ грѣхове и грѣховетѣ на народа ни, Христосъ ще ни посѣти съ Духа Си и ще излѣ небивали до сега духовни благословения върху цѣлата страна. Тогава ще е лесно да посветимъ себе си, имота си избранитѣ си синове и дѣщери — на Бога и на Неговото царство. Нека прѣзъ тѣзи дни да се изтръгне отъ дълбинитѣ на сърцата ни молитвата: Дойди, дойди Господи Исусе, дойди въ сърцата ни, въ домоветѣ ни, въ църквитѣ ни, въ народа ни!

Самоковъ.

Ив. Я. Съчановъ.

Поминала се е майката на нашия приятелъ и абонатъ Марко П. Каратанасовъ.

Евангелието на живота.

„Душата ми се залъпи за пръстътъ;
съживи ме споредъ словото си“ (Псал. 119:25)

Добър знакъ е когато човѣкъ вземе да мисли, че всичко не е добръ съ него духовно. Даже за най-живия и развитъ християнинъ, никога не може да се каже, че нѣма вече мѣсто у него за подобрѣние. Между седемтъ послания продиктувани отъ прославения Спасителъ до апостола Иоана къмъ седемтъ Азиатски църкви, само едно отъ тѣхъ не съдържа ни думица отъ похвала, а изключително осъждение; и това е посланието къмъ онай църква (Лаодикийската, Откр. 3:14 — 22), която е мислила, че всичко е добръ съ нея. Но пакъ Спасителътъ ѝ казва: „Ти не знаешъ, че си оканина и мизерна, и бѣдна и слѣпа, и гола.“ Прочее, още по-благонадеждень знакъ е когато нѣкой духовно отпадналъ човѣкъ или църква вземе да признае, не само, че всичко не е добръ съ него или нея, но че всичко е много злѣ, та за това извиква съ псалмопѣвеца: „Душата ми се прилѣпява за пръстѣта!“ Тогазъ има надежда за съживление когато нѣкой се събуди до тамъ што да съзнае, че е близу до смъртъ.

Читателю! Църкво! Общество! Какъ е съ тебе? Казвашъ ли: „Богатъ съмъ, и съмъ си умножилъ имота, и не се нуждая отъ нищо?“ или ще извикашъ: „Душата ми се залъпи за пръстѣта?“

Забѣлжете, че псалмопѣвецътъ казва „за пръстѣта“, а не „за калъта“ или „за бунцето.“ Има хора, които изглежда, че мислятъ, какво само голѣми, гнусни, явни грѣхове сж убийствени за духовния животъ. Обаче, напротивъ, най-убийственитъ грѣхове сж ония, които сж сравнително по-чисти, както пръстѣта е сравнително по-чиста отъ калъта, или отъ тора. По тая причина молещиятъ се ужъ фарисеинъ въ храма не се удостои да приеме оправдание отъ Бога, когато прѣзрения митаръ го прие (Лука 18:9 — 14). И на друго мѣсто Христосъ казва за първосвещеницитѣ и други, че митаритѣ и блудницитѣ ги прѣдварватъ въ Божие Царство (Мат. 21:31), защото себелюбието, гордостъта, лѣнността, страхуването, лицемернето, невѣрността, безсвѣстността, и други подобни, макаръ и да сж като пръстѣ, крайнително съ калъта на безнравственостъта, пакъ по-лесно приспиватъ душата отколкото другитѣ, по-лесно я правятъ да падне наземъ, и по-сигурно я пазятъ да лежи въ пръстѣта, дѣто е не по-малко безполезна за Христовото дѣло и за свѣта, отколкото ако бѣше паднала въ калѣта. За това, недѣй се задоволява да си питаашъ: „Лежа ли азъ въ калѣта или на бунцето?“ но питай по-нататкъ: „Лежа ли азъ въ пръстѣта?“

Послѣ, ако на тоя въпросъ се усѣдвашъ заста-венъ да отговоришъ: „Ди, тамъ лежа,“ тогава недѣй губи време съ старания да издигнешъ себе си отъ пръстѣта. Самъ никога не ще можешъ. Нито се забавяй да се събудишъ по-свършено отъ смъртонос-ния си сънъ. Съ това нѣма да се научишъ повече за положението си отъ това, което вече знаешъ, именно, че си въ пръстѣта, близу до смъртъ. Недѣй започва да жалишъ себе си и да питаашъ: „Какво да направя?“ Има само едно нѣщо да се направи; и това е, споредъ примѣра на псалмопѣвеца, да викнешъ неза-бавно и непосредствено къмъ Единото, Който може

да ти помогне — Господа Бога. И обърни внимание върху вика му, — само двѣ думи: „Съживи ме!“ То-зи викъ съдържа повече отъ много половинъ-ча-сови молитви; защото съ тия двѣ думи той изказва всичката си нужда. Сто думи, хиляди думи, не бѣха могли да изразатъ по-ясно или по-напълно това отъ което той се нуждае — съживление. Подражавай ти примѣра му. Не започвай отъ периметъра — отъ вън-кашнитѣ явления на падналото ти състояние; почни отъ срѣдата, отъ сърдцето. Признай че си токо-речи мъртавъ, и искай съживление. Ако бждешъ съживень, вънкашнитѣ явления ще се грижатъ за себе си. И понеже искашъ съживление, естествено ще го искашъ отъ Бога, защото само Той дава животъ. Човѣшки приятели може да съвѣтватъ, да насърчаватъ, да съ-чувствуватъ, обаче не и да съживятъ. Полумъртвата душа трѣбва да има работа съ Бога, само съ Него, и то по-скоро. Но недѣй забравя, като имашъ работа съ Бога, че Той поругаемъ не бива. Ако не искашъ съживление повече отъ всичко друго, искрено, дъл-боко, горещо, страстно, Богъ нѣма да ти го даде; жи-вотътъ ефтино не се дава. Ако искашъ (въ дълбочи-нитѣ на сърдцето си) само полусъживление, и за от-части живѣнешъ за Бога, а отчасти спишъ и умирашъ за себе си, пакъ Той нѣма да ти даде такова нѣщо. „Всичко или нищо“ е лозунката на духовния животъ; и ти много добръ знаешъ, че така и подобава да е. Само единъ видъ човѣци сж въ едно и сжщо врѣме и живи и мъртви, и тѣ сж прокаженитѣ. Обичашъ ли ти да си духовно прокаженъ?

Най-послѣ, подражавай примѣра на псалмопѣ-веца въ още една точка, — засилвай вика си съ по-зивъ къмъ Божието дадено обѣщание. „Споредъ сло-вото си,“ казва той, „съживи ме.“ Нашитѣ молитви сж често ѣжти слаби, халтави, студени; но ако можемъ да ги закачваме за нѣкой Божии дадени думи, тѣ придобиватъ една непрѣодолима сила. И Богъ обича човѣцитѣ да му припомняватъ обѣщанията му. Той не отказва да слуша ако употребишъ други аргумен-ти, като напримѣръ че състоянието ти е опасно и нуждата ти е въпиюща; като милостивъ Той обича да избавя безпомощнитѣ. Но аргументътъ който е да-лече най-силенъ, онзи на който Богъ най-много се наслаждава е: „Помни, че това, което искамъ отъ тебе, Ти си го обѣщалъ.“ Като върнешъ, той обича да изпѣлва думитѣ Си, и то даже, когато искателятъ се е показалъ свършено недостоеень. Чети съдър-жаниитѣ въ Библията молитви, чети и Псалтиря, и вижъ колко често, често, молителятъ употребяватъ тоя аргументъ: „Помни обѣщанието си!“ Това е све-щенъ примѣръ. Ти прочее го подражавай ако искашъ да получишъ по-скоро отговоръ на молитвата си. Иди при Бога; кажи Му нуждата си; искай отъ Него по-трѣбното; и свършвай съ напомняването — „спо-редъ словото Ти.“

* * *

„Дойди отъ четиритѣ вѣтрове, о душе,
и духни на тия закани, за да живѣятъ.“
(Иезек. 37:9).

Ако полумъртъвъ човѣкъ или църква не признае, че душата му се прилѣпява за пръстѣта, то рано или късно той или тя ще се брое между напълно мъртви-тъ; и не слѣдъ много врѣме ще остане отъ тѣхъ ни-що друго освѣнъ сухи кости.

За да се стреснатъ полумъртвитѣ, та да не си позволяватъ така да продължаватъ и най-послѣ да

умратъ, азъ желая да употрѣбя горѣ-цитиранитѣ думи за да посоча твърдѣ сериозната мисль, че даже за Бога (нека го кажа най-благоговѣйно) не е лесна работа да съживи нѣкоя напълно въ духовно отношение, мъртва душа. Много по-мъчно работа е за Него отколкото да създаде една нова душа. Сравнете горнитѣ божествени думи, изговорени на пророка Иезекиля въ долината пълни съ сухи кости съ думитѣ въ Бит. 2 : 7, дѣто се описва създаването на първия човѣкъ. Тамъ е казано, че, слѣдъ като Богъ направи тѣлото на Адама отъ прѣстѣта на земята, Той просто вдѣхна въ ноздритѣ му диханието на живота, и веднага Адамъ стана жива душа. Обаче, въ Иезекиловата долина, слѣдъ като сухитѣ кости се събраха една до друга и бидоха покрити съ жили, меса, и кожа отгорѣ, ето какво бѣше нужно за да станатъ тия мъртви тѣла живи; трѣбваше нарочно да се прокува къмъ духа, нарочно и тържествено да се призовае живѣотодатната сила, за да дойде върху тия заклани тѣла, и то не отъ една само посока, но отъ четиритѣ вѣтрове. Само когато взе да духа върху тѣхъ мекния западенъ вѣтръръ та да ги постоили; и тогава горещиятъ юженъ вѣтръръ, който, като изгони отъ тѣхъ най-последнитѣ останки отъ студенината на смъртъта, да ги напълни съ топлината на живота; послѣ електрическиятъ източень вѣтръръ та да ги подбуди и засили за работа; и сѣнитѣ хладния съверень вѣтръръ, който да ги разхлаждава и убодрява къмъ постоянството; — само тогава бѣше възможно тия мъртви тѣла да станатъ на нозѣтъ си и да образуватъ войска готова за воюване.

Виждате ли разликата? Създаването на една нова душа бѣше за Бога работа само за единъ замѣхъ; а съживлението на умрѣла душа бѣше дълга, трудна, систематическа работа. Всичкитѣ божествени енергии трѣбваше да се полагатъ за да се възвърне животъ на одного, който бѣше се позволилъ духовно да умре.

Това е съгласно съ думи, които се намиратъ на двѣ мѣста въ Посланието къмъ Евреитѣ. Въ глава 6 : 4 — 6 е казано за отпадналитѣ отъ Божиата благодатъ, че е дори невъзможно да бждатъ подновени къмъ покаянието; а въ глава 10 : 26 — 29 е казано, че за такива не остава вече жертва за грѣховеѣ имъ. Хвала на Бога, други мѣста въ Библията ни позволяватъ да тълкуваме тия застрашителни думи за *буквално* истинни *само* относно ония, които съзнателно, съ отворени очи, и съ положително рѣшение отхвърлятъ благодатъта, която едно врѣме сж познали, и които нарочно избиратъ злото за своето добро. Не всички мъртви души сж така умрѣли, а по-скоро не-съзнателно, отъ немарене, духовна лѣнност, оставяне Библията и молитвата; и пр., и пр. Относно тѣхъ думитѣ не сж *буквално* истинни, ако тѣ на врѣме дойдатъ на себе си и търсятъ съживление. Обаче, толкова голѣма е опасността на положението имъ; щото Богъ е видѣлъ за добръ да остави тия думи, въ тѣзи двѣ мѣста, неограничени. Той поставя единитѣ хора и другитѣ въ единъ и сжщъ лагеръ, и ни дава да разберемъ, че мълчотията да се съживятъ единитѣ е *почти* равна на невъзможността да се съживятъ другитѣ.

Това заявление е ужасно. Но понеже е така, нѣта се — Имаме ли ние право да играемъ такава опасна игра? Има ли човѣкъ право да играе така съ участъта на своята безсмъртна душа? Има ли нищоожното създание право да играе така съ търпѣ-

нието и благодѣта на Създателя? Човѣкъ би прѣдположилъ, че може да има само единъ отговоръ на всичко това. И, дѣйствително, само единъ отговоръ се дава въ думи; всички единодушно възвръщатъ „Не!“ Обаче въ практика, ония, които отговарятъ „Бива!“ се броятъ съ десетки милиони.

Ти човѣче, църкво, общество, които сега знаете, че душата ви се прилѣпява за прѣстѣта, но пакъ не искате да извикате за съживление, готови ли сте така да продължавате, когато вече ви се извѣстява опасността, която ви угрожава ако отъ полумъртви станете напълно мъртви?

Една последна дума. Ако нѣкой човѣкъ е обиколень отъ врагове, съ изключение, че единъ силенъ приятель му е прѣдложилъ помощъ, ако той обича да я търси, но той я не търси понеже не му се харесва тоя приятель, тогава, ако той падне убитъ отъ ножоветѣ на враговетѣ си, може да се каже, че се е самоубилъ, защото не е искалъ готовата помощъ. Така бѣше съ тия Израиляни, които сухи кости пълниха долината; тѣ не обичаха Бога, Който бѣше обѣщаль че — ако желаятъ тѣ — ще имъ бжде щить; за това не търсѣха Неговата помощъ, слѣдователно и паднаха убити. Тѣ бѣха се самоубили. И така е съ днешния грѣшникъ. Врагове го обикалятъ — свѣтътъ, дяволтъ и плѣтъта; и вжтрѣ въ него има единъ прѣдатель — собственото му сърдце. Противъ тѣхъ той е безпомощень. Всесилния Богъ му обѣщава помощъ, ако той желае да я търси съ Него; но понеже грѣшникътъ не харесва Бога, не търси прѣдложената помощъ; и — пада закланъ. Не и той ли се е самоубилъ? Какъ прочее, ще се оправдаешъ въ оня Страшенъ День, о грѣшнице, ако се окаже, че ти, како не си билъ съживень, трѣбва вече да умрѣшъ вѣчно. Ще кажешъ ли, че враговетѣ ти сж били твърдѣ силни и многобройни за тебе? А не! Ти си отказвалъ помощъта на Едного, Който е далече по-силенъ отъ всички тѣхъ. Ти си се самоубилъ. По е разумно, сега и тука, прѣди напълно да умрѣшъ, да търсишъ — да извикашъ велегласно за — съживление.

Р. Томсжнъ.

Д-ръ Ст. Томовъ.

Библейскитѣ пророчества и войната.

Четвъртиятъ звѣръ на книгата на пр. Данаила и звѣрътъ на нн. Откровение

Общоевропейската война съ революциитѣ и прѣвратитѣ, които е вече докарала, както и съ великитѣ, обширни реформи, съ които ще бжде послѣдвана, още веднѣжъ застави не малцината християни да се занимаватъ съ изучаването пророческитѣ книги на Библията, особено на апокалиптическитѣ книги на Данаила и на Откровението.

Както прѣвъ великитѣ Наполеоновы войни прѣдиди повече отъ сто години, немалцина християни мислили, че числото на явѣра въ Откр. 13 : 18 — 666 — се намира въ името Наполеонъ, тъй и сега може да има християни, които ще бждатъ наклонни да възприематъ възгледа, че бившиятъ Кайзеръ Вилхелмъ II е звѣрътъ въ Отк. гл. 13*).

*) И дѣйствително, неотдавна „Вечерна Пошта“ оповѣсти, че единъ германски ученъ открилъ че звѣрътъ на Отк. гл. 13 е бившиятъ Кайзеръ Вилхелмъ.

Нека разгледаме пророчествата на книгата Данаилъ и на Отк. гл. 13 по които се е водилъ оживенъ споръ между тълкувателитѣ. Въ глави седма, осма и единадесета на книгата Данаила се говори за четиритѣ велики царства, съ които еврейскиятъ народъ щѣлъ да дойде въ съприкосновение прѣзъ разнитѣ периоди на своята история. Тѣзи четири царства сж нарисувани въ общи, тъй да се каже, бѣгли черти въ 2 гл. на Данаила въ Навуходоносоровия сънъ за голѣмия образъ, както е изтъкванъ отъ Данаила. Относно първитѣ три царства — вавилонското, мидо — персийското и гръцкото или македонското — едва ли има споръ; но за четвъртото се е водилъ и още се води оживенъ споръ между тълкувателитѣ. Повечето тълкувателитѣ приематъ, че четвъртото царство означава римската империя; въ последно врѣме, обаче, нѣкои отъ ученитѣ възприематъ възгледа, че четвър. царство не е рим. империя, но гръцко-сирийското царство, което е имало за столица Антиохия и е траяло отъ 312 до 65 г. пр. Хр.

За да добиемъ по-ясно понятие за това царство и се увѣримъ, дали то дѣйствителне означава гръцко-сирийското царство, нека съпоставимъ изъ книгата на Данаила пасажитѣ, въ които се говори за това царство:

Дан. гл. II, стихъ 40.

„И четвъртото царство ще настане крѣпко, като желѣзо; понеже желѣзото скрушава и сдробява всичко, и както желѣзото, което строшава всичко, така ще строи и строшава. А понеже си видѣлъ нозѣтъ и прѣститѣ, частъ отъ грънчарска калъ, и частъ отъ желѣзо, то ще е едно царство раздѣлено но ще има нѣщо въ него отъ силата на желѣзото, както си видѣлъ ти желѣзото смѣсено съ глинена калъ. И както прѣститѣ на нозѣтъ бѣха частъ отъ желѣзо и частъ отъ калъ, така царството ще е въ нѣкои страни крѣпко, а въ нѣкои ломко. И както си видѣлъ ти желѣзото смѣсено съ глинена калъ, така ще се разиѣсятъ съ сѣме на чловѣци; но не ще сж слѣпени единъ съ другъ, както желѣзото не се смиса съ калъта“.

Нека видимъ какви тълкувания дава ангелътъ въ стихъ 23—26 на сжщата 7 глава:

„Четвъртия звѣръ ще е четвъртото царство на земята, което ще различава отъ всичкитѣ царства и ще изяде всичката земя и ще я стѣпче и скруши. И десетѣтъ рога сж десетъ царе, които ще станатъ отъ това царство; и слѣдъ тѣхъ другъ ще стане и ще различава отъ първитѣ и ще покори трима царе и ще говори думи противъ Вишния и ще угнетява святитѣ на Вишния и ще размисли да промѣни врѣ-

Дан. гл. VII, стихъ 7.

Мето четвъртия звѣръ, страшенъ и ужасенъ и твърдъ якъ; и имаше голѣми желѣзни жби; по-яждаше и скрушаваше и стѣпкваше остатъка съ нозѣтъ си; и той различаваше отъ всичкитѣ звѣрове, които бѣха прѣди него; и имаше десетъ рога. Прѣглеждахъ роговетѣ и ето другъ малъкъ рогъ излѣзѣ между тѣхъ, прѣдъ които три отъ първитѣ рога се изкорениха; и ето въ този рогъ имаше очи, като чловѣчески очи и уста, които говорѣха на голѣмо. Гледахъ, догдѣто прѣстоли се положиха и Ветхиятъ съ дни седна.

Гледахъ тогазъ поради гласа на великитѣ думи, които рогътъ говорѣше, гледахъ, догдѣто се умъртви звѣрътъ и тѣлото му се погуби и се даде на изгорение огнено.“

мена и закони и ще се дадѣтъ въ ржката му до врѣме и врѣмена. Сждилище, обаче, ще сѣдне и ще се отнеме властѣта му, за да се изтрѣби и погуби до край.“

Тълкуването на Данаила изтъква, първо, угнетителната и унищожителната сила на четвъртото царство — «крѣпко като желѣзо, понеже желѣзото скрушава и сдробява всичко.» Второ, несходна смѣсъ отъ разни елементи съставлява колективно четвъртото царство: «нозѣтъ и прѣститѣ частъ отъ грънчарска калъ и частъ отъ желѣзо.» Трето, опититѣ да свързва това царство, съюзи чрѣзъ женитба, оставатъ суетни: «и както си видѣлъ ти желѣзото, смѣсено съ глинена калъ, така ще се разиѣсватъ, но не ще да сж слѣпени единъ съ другъ.» Този фактъ е по-ясно изложенъ въ глава II; 5—10 стихове.

Въ седмата глава стихове 7—11 измѣнява се символа на четвъртото царство. „Звѣръ страшенъ и ужасенъ е образътъ на това царство.“ Ала този звѣръ нѣма име, както иматъ звѣроветѣ, прѣдставляващи тритѣ прѣдшествующи царства. Причината е очевидна. Това царство не се прѣдставлява отъ единъ знаменитъ царъ, но много царе, и тѣзи царе далечъ не сж били съгласни, тъй, че като желѣзо и калъ не сж могли да се съединятъ въ едно семерично плѣло. Разбира се, че само единъ чудовищенъ звѣръ за каквото природниятъ свѣтъ не е доставилъ примѣръ, би могълъ да се вземе въ този случай — звѣръ, притежаващъ части или качества не хармонизирани едно съ друго. Десетъ рога се даватъ на този звѣръ и тѣ сж символи на десетъ царе. Подиръ тѣхъ излѣзе единъ малъкъ рогъ и изкоренява три отъ първитѣ рога. На *малкия рогъ* се приписватъ остроумие въ управлението и богохулно безсрамие. Слѣдъ като бива търпѣнъ за малко врѣме, *малкиятъ рогъ* е погубенъ отъ божествената справедливостъ и негодование. За *малкия рогъ* се казва още, че ще говори думи противъ Вишния и ще угнетява *свѣтитѣ на Вишния*, ще размисли да промѣни врѣмена и закони и ще се дадѣтъ въ ржката му „до врѣме, врѣмена и полъ врѣме“, т. е. за три и половина години. Всичко това, повечето учени тълкуватъ въ днешно врѣме и приематъ като поразително вѣренъ ликъ на Антиоха Епифона, хитрийтъ и коваренъ гръцко-сирийски царъ, който е царувалъ прѣзъ първата половина на второто столѣтие прѣди Христа.

Нека разгледаме по-обстойно подробноститѣ, които се даватъ за този звѣръ, прѣдставляващъ четвъртото царство. За него се казва (гл. 7; 23) че „ще различава отъ всичкитѣ царства и ще изяде *всичката земя и ще я стѣпче и скруши*.“ *Всичката земя* означава Палестина, защото не се дава историята на цѣлия свѣтъ, но само отъ оная частъ на свѣта, гдѣто е живѣлъ Божиятъ народъ. Причиненитѣ отъ Антиоха Епифона опустошения въ Палестина сж добръ описани въ първата книга на Макавеитѣ, сжщо и отъ еврейския историкъ Иосифа.

Ясно е, че Антиохъ третиралъ еврейския народъ жестоко, тъй както не е третиралъ никой другъ отъ подчиненитѣ нему народи.

«И десетѣтъ рога сж десетъ царе, които ще станатъ отъ това царство (7;24). Кои сж тѣзи десетъ царе? Тѣ сж първитѣ десетъ царе на гръцко-сирийското царство или на династията на Селевкидитѣ:

1. Селевкъ I. Никаторъ.

2. Антиохъ I. Сотиръ.

3. Антиохъ П. Теосъ.
4. Селевкъ П. Калиникъ.
5. Селевкъ III. Керавнасъ.
6. Антиохъ III. Великийъ.
7. Селевкъ IV. Филопаторъ.
8. Хелиодоръ.
9. Птоломей IV. Филомиторъ.
10. Димитри I.
11. *Антиохъ Епифанъ.*

«И слѣдъ тѣхъ другъ ще стане; и той ще различава отъ първитѣ, и ще покори трима царе» (7;24). Въ ст. 8 на сжщата глава се казва: «И другъ *малъкъ роиъ* ще излѣзе между тѣхъ.» Това значи, че *малкиятъ роиъ* е билъ отъ сжщия произходъ, както и другитѣ, които сж го прѣдшествували. Той е излѣзълъ между тѣхъ, а по редъ е дошълъ слѣдъ тѣхъ. Видѣхме, че *малкиятъ роиъ* е. *Антиохъ Епифанъ*, синъ на Антиоха Великий и братъ на Селевка IV. Филопаторъ, който е билъ убитъ отъ Хелиодора. Видѣхме въ какво се е различавалъ Антиохъ Епифанъ отъ своитѣ прѣдшественици — въ жестокото третиране на подчинения нему еврейски народъ. «И ще покори трима царе» (ст. 24). Тримата царе сж: Хелиодоръ, Птоломей IV. Филомиторъ и Димитри. Хелиодоръ убилъ Селевка IV. Филопаторъ и узурпиралъ прѣстола. Като се връщалъ отъ Римъ, гдѣто прѣкаралъ нѣколко врѣме като заложникъ, Антиохъ Епифанъ чулъ за всичко, що сторилъ Хелиодоръ и съ помощта на други двама царе — Атала и Евменеса Пергамски успѣлъ да сваля узурпатора отъ прѣстола и да го затрие като бунтовникъ. Хелиодоръ е първия царь, когото Антиохъ Епифанъ покорилъ или прѣмахналъ. Вториятъ царь е билъ Птоломей IV. Филомиторъ, египетски царь. По смъртта на Селевка Филопаторъ, Клеопатра, майката на Птоломей IV, прѣстононаслѣдникъ на египетското царство, заявила претенции на сирийския прѣстолъ въ полза на сина си. Клеопатра е била сестра на Филопатора, както и на Антиоха Епифана. За малко врѣме Птоломей IV е билъ провъзгласенъ за сирийски царь, но и него Антиохъ Епифанъ успѣлъ да прѣмахне. Третиятъ царь, когото Антиохъ Епифанъ покорилъ или *отстранилъ* е билъ *Димитри I Сотиръ*. Той билъ синъ на Селевка Филопаторъ и племенникъ на Антиоха Епифана. По право прѣстолътъ по наслѣдство принадлежалъ по смъртта на баща му. Димитри прѣзъ това врѣме заемалъ въ Римъ, като заложникъ, мѣстото на Антиоха Епифана. Последниятъ наредилъ да не бжде повиканъ Димитри отъ Римъ и по този начинъ го отстранилъ отъ прѣстола. Всичкитѣ тѣзи трима царе били покорени или *изкоренени* по отношение претенциитѣ имъ на *царския прѣстолъ* и Антиохъ Епифанъ останалъ единичниятъ и тържествующиятъ сирийски царь.

«И ще говори думи противъ Вишния и ще угнетява светиитѣ на Вишния и ще размисли да промѣни врѣмена и години» (ст. 25). Антиохъ Епифанъ е билъ свирѣпъ гонителъ на всички евреи, които останали вѣрни на своя законъ и на своитѣ религиозни традиции и дали силенъ отпоръ на всичкитѣ му усилия да промѣни вѣрата на еврейтѣ и да ги накара да се поклонятъ и да принесатъ жертва на лъжливитѣ гръцки богове. «И ще дадѣтъ въ ржката му до врѣме, врѣмена и полъ врѣме,“ т. е. три години и половина. Иерусалимъ е билъ прѣвзетъ отъ Антиоховата войска прѣзъ м. юний, 168 пр. Хр. Отъ м. юний до декемврий, 168, имаме шестъ мѣсеца и отъ декемврий 168 до декемврий 165 имаме три години. Този периодъ

означава интервала между осквернението на Иерусалимския храмъ по заповѣдъ на Антиоха Епифана съ езически жертвоприношения, до освещаването на сжщия храмъ отъ Иуда Макавея. Съ освещението на храма отъ последния сж били въведени редовнитѣ богослужения и понеже смъртта на Антиоха Епифана се случила наскоро слѣдъ това събитие, по този начинъ се турилъ край и на угнетението на еврейския народъ. Слѣдва.

Младежки отдѣлъ.

Счетътъ въ живота.

Никой не прѣдприема каква и да е работа, не почва да гради кула или да воюва срѣщу единъ неприятелъ, безъ да сѣдне първо и да прѣсмѣтне колко ще му струва всичко това. Тѣй ни казва великиятъ Учителъ. Да направимъ това би значило глупостъ и би навлѣкло върху ни срамъ и позоръ. Ние сме надарени съ силата на мисленето, и да живѣемъ въ тоя свѣтъ безъ да упражняваме тая си способностъ, ще рече да се откажемъ отъ прѣстола на разума и да изпаднеме до равнището на животнитѣ, които дѣйствуватъ само отъ побуждение.

Никой разуменъ човѣкъ не би починалъ какво и да е дѣйствиe, безъ да си направи първо смѣтка, какво ще му коштува то, както за самия него, тѣй и за другитѣ. Туй би било и глупаво и гибелно.

„Каквото посѣе човѣкъ, това ще и да пожъне“. И той ще пожъне много повече отколкото е посѣялъ. Дано тия думи да се отпечатѣха дълбоко въ душитѣ на младитѣ! Почти всѣки день, освѣтъ ако не се сирѣ и позамисли, човѣкъ може да извърши нѣкое дѣло, което ще нанесе помвара въ цѣлитѣ му животъ, и възможно да прѣдрѣши вѣчната му участъ. Човѣкъ може да бжде толкова безопасенъ всрѣдъ океана, въ единъ безкормилень корабъ, или въ единъ лѣтящъ тренъ безъ машиниестъ, колкото да живѣе въ свѣтъ както нашия и въ вѣкъ, както настоящия, безъ мислене.

Ако младитѣ биха само погледнали около тѣхъ си, тѣ биха видѣли въ много сѣмейства, и сигурно въ въ всѣко общество, развалини — *мжже* (тѣй сжщо и жени), които не сж правили счетъ въ своя животъ, и слѣдъ нѣколко годишно сѣяне въ плътта, тѣ сж жѣнали вихрушка. Младежи, и отъ двата пола, *мислете*. Земете прѣдупрѣда отъ безбройнитѣ примѣри около васъ.

Младостта е пословично безсмислена. Тя е пълна съ пламенностъ, енергия и ентузиазъмъ. Всичко ѝ се прѣдставя съ омаята на новостта и прѣснотата. Тя трѣбва въ пжтешествието на живота съ надежда при носѣтъ и наслада при кормилото. И когато всичко туй създава силата на младостта, въ сжщото врѣме то я излага на много опасности. Поради нейната пламенностъ и цѣлосърдечностъ, тя може въ единъ неразсудливъ моментъ да влѣзе въ една пжтека, която на която означава сѣспия и позоръ.

Младостта нѣма опитностъ въ элнитѣ на живота, не знае примкитѣ що лѣжатъ въ пжтя. Много пжтеки се отварятъ на всѣка страна, които за младежа изглеждатъ привѣтливи и насладителни, но кои-

то сж крайно рисковани. Първите пжтеки въ пжтя на грѣха сж винаги привлѣкателни. „Има пжть що се вижда правъ на човѣка, ала крайтъ му е пжтища къмъ смъртъ.“ Прѣдвидливостта е повелителна. Прѣди да земе първата крачка въ коя да е пжтека що се отваря прѣдъ васъ, мислете за края. Сѣднете и прѣсѣднете колко ще ви струва това. Не бързайте.

Слѣдующитѣ сж пжкои отъ злинитѣ въ които младежитѣ падатъ:

Другарско пиене. Милиони отъ всѣка страна ежегодно пълнятъ пиянски гробове. Нито единъ отъ туй голѣмо число нѣкога е мислялъ да стане пияница. Иаризътъ „азъ мога да пия“ или „оставете ме да пия“, се слуша много често отъ младитѣ устни. Читателю млади, ако си навикнатъ да пиешъ умѣрено, опитай се да прѣварашъ безп. опивни пития, една седмица, даже и единъ денъ. Мнозина сж опитали туй и затѣхно изумление сж намѣрили, че сж били роби на навика за пиене. Всѣки пияница е човѣкъ, който се е трудилъ да бѣде умѣренъ ниятъ, но не е сполучилъ. Единствената безопасностъ е въ оставяне мръсната течностъ.

Копароигране. Тази е една отъ най-пжтнителнитѣ форми на порока, и младитѣ безразсѣдно се омотаватъ въ неговитѣ мръжи. Едно-другарско играше на карти, съ магисъ залогъ, често се послѣдва отъ игране съ по-голямъ залогъ. Прѣстѣпленіята и самоубийствата на всежждѣ сж резултатъ отъ тая модерна проклетия. Единствената безопасностъ е — никога не почвай. Прѣсиятъ колко ще ти коштува това.

Сластолюбие. Всеобщата опитностъ доказва, че чувствеността не си плаща. Мизерия и прѣстѣпностъ слѣдватъ въ ширитѣ ѝ. Богъ удря върху страшиятъ порокъ печата на своя глѣвъ. Самитѣ лица на онии, що се наслаждаватъ въ пжтоугоднето се измѣнятъ. Пряютитѣ за умнобъркани сж пжлни съ неговитѣ жертви, и долове, които можеха да бждатъ честити, ако да не бѣ поради туй прѣстѣпнително зло, сж долове само ни име. Едно смъртоносно наслѣдство се прѣдава на дѣцата. О, дано младитѣ само мислѣха прѣди да направятъ първата крачка отъ добродѣтелта!

Лоши другари. Да ходимъ самоволно съ лоша компания ще рече да уважаваме обществото на дявола. Човѣкъ обикновено зема моралния и умствень видъ отъ другарството което държи. Избирането на другари често отбѣлзва обрата въ животътъ на младежа. Въ туй трѣбва да се потърси съвѣтъ на добри хора. Ние изнадаме или се издигаме къмъ равнището на ония съ които се сношаваме. Никой не бива да се остави да дружи съ тия, чието другарство ще ги повлѣче надолу. Туй ще коштува твърдъ много. Рѣшително се отвърнете отъ низкитѣ, сквернитѣ, мръснитѣ и безвѣрнитѣ. Изберете добритѣ, истиннитѣ, чиститѣ и мжжественитѣ. Ако другарството е такова, каквото трѣбва да бжде, упоменатитѣ пороци ще се избѣгнатъ безъ голѣмо старание.

Дребнаво четиво. Когато единъжъ е образуванъ вкусътъ за низко и възбудително четиво, не е лесна работа да се отърве човѣкъ отъ него. Единъ потокъ отъ гнусна и дребнава литература е наводнила страната ни. Младитѣ правятъ покупки отъ такъво четиво безразборно. Много общающа младежи сж станали негодни и непотрѣбни, останали назадъ и въ училище и въ обществото чрѣзъ отдаване на сензационно и нечисто четиво. Книгитѣ коштуватъ малко, но ако човѣкъ прѣсиятъ колко ще коштуватъ тѣ за не-

говото мжжество, покупкитѣ никога не ще се направятъ. Поискайте увѣдомлението на мждри съвѣтници, които на драго сърдце ще ви подпомогнатъ въ избора на здраво четиво.

Свѣтовенъ успѣхъ. Туй косто често се нарича успѣхъ въ живота, не е достойно за цѣната що се плаща за него. „Въ занятни не бивайте лениви, бждете пламенни духомъ и слугувайте Господу“. О, какъ може човѣкъ да забрави прямата заповѣдь Божия! Единъ казва: „Азъ ще огдамъ цѣлото си внимание на търговия за иднитѣ 20 години. Не ща дамъ врѣме нито пари за благотворителни цѣли сега. Ще дамъ врѣме и голѣмо богатство за тия цѣли послѣ“. Такъвъ никога не ще даде нито врѣме, нито пари. Такъвъ ще става по-голѣмъ користолобецъ съ течението на врѣмето. Въ лакомията си за богатство, човѣцитѣ остарѣватъ врѣждеврѣменно. Тѣ изгубватъ интереса и любовта си въ всичко което е добро и истинно. Човѣкъ заплаща много скжко за тѣй наречения успѣхъ, когато тои се добива за смѣтка на интелектуалното, морално и душевно развитие. Човѣкъ е нѣщо повече отъ пари, душата му е по-велика отъ свѣта и вѣчността е по-необятна и по-трайна отъ врѣмето.

Направете сѣтка на живота си. Употрѣбете разума си. Земе прѣдупрѣда отъ неуспѣхитѣ на всѣка страна. Каква е всеобщата опитностъ? Какъвъ е естествения изходъ отъ насладата въ горбупомнатитѣ пороци? Младежи, ако влѣзете въ единъ животъ на грѣхъ и прѣнебрѣгване Бога, нѣмате основателна причина да вѣрвате, че ще прѣкарате по-добрѣ отъ хилядитѣ що сж ви прѣдшествовали, и сж били погълнати въ водовъртежа като сж отишли въ забвение.

Прѣвежда: **Ив. Д. Стефановъ.**

Азбука за държавникъ.

А. Управа споредъ нравитѣ.

Народе, знай, че всѣкоя държава

Се рава на таквазъ управа.

Режимъ и редъ, блага и щастье, —

Какви, по нравитѣ си, заслужава.

Б. Нрави споредъ вѣрата.

А всѣко племе усковна нрави,

Били тѣ леки, криви или прави,

Тѣмъ каквато има вѣра, —

Споредъ каква религия то слави.

В. Напрѣдъкъ споредъ идеалитѣ.

Животътъ общъ назади и напрѣдва

Не споредъ школски планъ що се отредва,

А по идеитѣ съ душа що вѣрва

И споредъ идеалитѣ що слѣдва.

Г. Положение споредъ характера.

Народъ се съ правда крѣли, повишава,

А съ кривда се еднакво понижава,

Разстройва, пада и въ конецъ погубва:

Въ конецъ, кой що заслужава — получава.

Красносело, при Софя.

Стоянъ Ватралски.

ДРУГЪ БОГЪ.

Сатира.

Казахъ ми, че тукъ е имало страна,
Въ която вредъ царя ужасна тъмнина.
Тамъ братски кърви сж се лъли безразборно;
Отдавали сж честъ на туй, що е позорно.

Тамъ правдата била на груба сила робъ,
А любовта била поставена въвъ гробъ.
Нечута аличностъ вредъ свободно е царѣла
И зла предажностъ е безиримѣрно цвѣтѣла!

Народитѣ навредъ били сж мрачни, зли,
Катъ си разкъсвали тѣлата катъ орли.
А тѣхнитѣ земи, усеп и поляна
Съ човѣшки кости пълни и съсъ кръвъ обляни!

Казахъ ми това. Очудихъ се тогазъ.
Какъ може тоя край да е съ сждба таквазъ.
Потегнахъ азъ на нѣтъ натамъ, да го посѣта.
Та да узнамъ, защо е съсъ сждба тѣй клета.

Отидохъ и разбрахъ причината на туй
И тебъ, свѣте, сега обаждамъ ти и — чуй:
Тозъ край потъналъ е въ морето на теглата,
Че кланитѣ се на другъ Богъ — Бога на парата!

София.

Димитъръ Розалинъ.

Кристина Рой.

Въ страната на слънцето.

II.

Изъ планинитѣ скоро почна енергична работа.
Отъ ранна сутринъ до късна вечеръ отекваха въ до-
линитѣ звучитѣ на бравата, смѣсени съ стенющия
гласъ на падащитѣ къмъ земята дървета, остриятъ,
пронизващъ гласъ на пилата, която ги прѣрѣзваше,
чупене на клоне... човѣшки гласове...

О, да не бѣха се поне чували гласоветѣ на по-
слѣднитѣ! Колко груби, проклинащи, неприлични думи
се чуваха кога за смѣхъ, кога сериозно!

Всичкитѣ колиби си имаха вече своитѣ господа-
ри — едни невѣжи и зли хора. Тѣ работѣха като
конѣ и отъ врѣме на врѣме се напиваха хубавичко;
тѣ живѣеха като звѣрове, които нѣматъ безсмъртна
душа и често вършеха по-лоши и по-ужасни нѣща
отъ незнающитѣ животни. Имаше разбира се и добри
хора между тѣхъ. Къмъ тѣхъ принадлежаха Иурига
и Лишка, ако и да и тѣ пиеха.

„Че какво има отъ това, ако човѣкъ изние нѣ-
колко глътки?“ казваха си тѣ. Но тѣ поне не се на-
пиваха. Понѣкога изъ тѣхнитѣ уста излизаше и по
едно проклятие — то бѣше тѣсно свързано съ жи-
вота на дърваритѣ. Всички тѣхни другари ги считаха
за едни измежду по-добритѣ, така и тѣ самитѣ мис-
лѣха за себе си.

Едничкитѣ, при когото тѣзи груби хора не се
докосваха, бѣше малкия Палко. Момчето бѣше един-
ственото дѣте между толкова възрастни и тѣ всички
се отнасяха съ него, като съ общо съкровище, което
трѣбва да се пази. Палко услужваше на всички спо-
редъ силитѣ си: носѣше вода, дѣлеше съ всички на-
мѣренитѣ гжби, готвѣше ту на единъ, ту на другъ
суна. Старецѣтѣ бѣше спокоенъ за Палковото прѣпи-
танье, защото дѣтето имаше всичко, каквото му бѣ
нужно.

Юрига се радваше, че момчето имаше такава до-
вѣрчива натура, той често казваше: „хора принадле-
жатъ къмъ хората — планини къмъ планинитѣ.“*)

Самиятъ Юрига въ младостта си бѣ обичанъ
поради неговата общителностъ. И тука той съ всички
се спогаждаше. „Противъ мене никой не може да се
оплаче. Азъ никого не оскърбявамъ, за всички отдѣ-
лямъ отъ врѣмето си и отъ добритѣ си думи. Свърши
ли се нѣкому тютюня, кибрита, солта или даже мас-
лото, то азъ имъ услужвамъ. И даже това момченце
взехъ заради Бога.“ Така мислѣше той и бѣ дово-
ленъ отъ себе си. Ако и да достигналъ такава ста-
ростъ, той не бѣ видѣлъ по-добъръ човѣкъ отъ
себе си.

Бѣше единъ недѣленъ день прѣзъ м. май. Едни
отъ планинскитѣ жители отидоха въ селото на черк-
ва, други въ общинскитѣ домъ да търсятъ работа,
трети — при кръчмаря, еврейнъ, да си купятъ нѣщо
или просто да си изпиятъ паритѣ. Нѣкои останаха
въ колибитѣ си да сѣятъ, а нѣкои да бератъ гжби.

Помежду тѣзи, които останаха да си почиватъ,
бѣше и стариятъ Павелъ. Той се печеше на слънце
прѣдъ колибата си и пушеше, когато изведнажъ чу
стѣпки и лаене на куче. Той си помисли, че това ще
е нѣкой ловджия. Обаче това не бѣ ловджия, а единъ
чужденецъ, младъ мъжъ облѣченъ като занаятчия.

— Добъръ день! — каза той.

Юрига отвърна съ сжщото.

— Чичо, самъ ли живѣете въ тази колиба? по-
пита чужденеца.

— Да, съ моето внуче. Защо питате?

— Защото имамъ работа тукъ, за около една
седмица, та мога ли да поквртирувамъ у васъ?

— Е добръ! Но какъвъ си ти? Какъвъ занаятъ
имашъ?

— Азъ съмъ дърводѣлецъ, чичо. Значи мога да
влѣза и да оставя тази чанта вътрѣ?

— Да. Ще отидешъ ли въ селото?

— Не, азъ отивамъ сега при горския пазачъ у
когого сж моитѣ нѣща. Тамъ ще прѣспа тази нощъ
и при изгрѣвъ слънце ще си дойда.

— Но гледай да дойдешъ на врѣме! Седни мал-
ко! Твое ли е това куче?

— Да. Дунай, ела тука!

Бѣлото куче се вдигна и легна при нозѣтѣ на
господаря си.

— Азъ го заключихъ у дома, но той се развър-
за и трѣгна подирѣ ми. Такова животно често е по-
добро отъ човѣкъ.

Младиятъ човѣкъ сѣдна.

— Какъ ти е името?

— Мартинъ Лесина.

Иурига се радваше, че си намѣри другаръ. Той
разпитваше Лесина за неговото родно мѣсто, като какъ
живѣятъ тамъ хората и какъ е тамъ земледѣлието.

*) Словашка поговорка.

Лесина пъкъ узна за работата на дърваритѣ и за всичко каквото трѣбваше да знае, за да не бѣде отъ нѣкого излъганъ.

„Азъ имамъ нужда отъ пари, за това дойдохъ самъ да си събера дърва. Другъ пътъ азъ ги купувахъ. Ще ви бѣда благодаренъ, ако ми дадете нѣкой свѣтъ по това.“

„Какъвъ хубавъ човѣкъ! си мислише Юрига, като се излъжаваше още край колибата си. Тѣнѣкъ и правъ, като елха. Вижда се, че е билъ войникъ. Пъкъ и уменъ изглежда да е. Тѣй младъ, но такъвъ печаленъ погледъ има, като че ли вече нищо на свѣта го не радва. Къдѣ ли е Палко? Той ще се радва, особено като види хубавото куче. Но къдѣ ли е отишълъ?“

Наистина, къдѣ ли бѣше Палко? Той още сутринята се опъти да търси гѣби. Той отиде доста далече, понеже майскитѣ гѣби растатъ само по полянитѣ. Тѣхъ той търсѣше и ги намѣри, като напѣлни джобовѣтъ си съ най-хубавитѣ отъ тѣхъ. Тѣкмо когато искаше да се върне, дойде му на ума, че днесъ и недѣля. Той нѣмаше никаква работа. Какво ли ще е, ако отиде да види какво е задъ онази голѣма скала, която го тѣй силно интересуваше. Какъ ли изглеждаше свѣтътъ отатѣкъ?! Когато бѣше малъкъ и неговата майчица, Анка, бѣше още жива, тя всѣка вечеръ му разказваше хубави приказчици. Една отъ тѣхъ бѣше особено хубава и Палко все искаше да му се повтаря. Тя бѣше приказка за еднѣ момченце, за единъ изгубенъ царски синъ, който отишълъ въ далечни страни да търси баща си. Единъ день дошълъ до една планина, къдѣто се виждала една скала. Едно златно птиченце прилѣпнало до него и му казало да прѣмине скалата, защото задъ нея се намирало страната на слънцето и неговия баща билъ нейнъ царъ. Момчето се запътило къмъ скалата, но чудовища му се изпрѣчили на пътя, които искали да го изядатъ, когато се явилъ единъ рицаръ на силенъ конь. Той побѣдилъ чудовищата, освободилъ малкиятъ принцъ, като го качилъ на коня си и го занелъ въ царскиятъ замъкъ, гдѣто момчето намѣрило баща си.

Единъ зименъ день, когато Палко билъ на училище, попиталъ учителя си къдѣ се намира тази земя на слънцето, защото той не можалъ да я намѣри въ картата си. Учителътъ съ усмивка му отговорилъ: „синко, то е въ царството на приказкитѣ, за това тя не е отбѣлѣзана на нашата карта.“

Много често на Палко се искаше да стигне въ това царство на приказкитѣ. Какво ли ще е, ако това царство е задъ онази скала, която всѣка сутринъ е съ гѣста мъгла? Когато сутринъ черпѣше вода отъ извора, често спираше погледа си на онази висота и желалъ веднажъ и той тамъ да отиде. Днесъ азъ имамъ време, да, днесъ ще отида тамъ! Той тури човала съ гѣбитѣ на едно мѣсто, гдѣто лѣсно ще може да го намѣри и се покачи по стрѣмната скала.

„Навѣрно, то е тука,“ мислѣше той все съ погълѣмо напѣжение. Въ страната на слънцето, къдѣто слънцето никога не захождало — нито нощъ имало тамъ — трѣбва да е много топло. За това и нему бѣше тѣй топло!

Още малко остана отъ скалата и тамъ задъ нея лежеше малка, обиколена отъ всички страни съ баяри долина, озарена отъ свѣтлитѣ лѣчи на майското слънце. Скалата, на която той стоеше, бѣше увиснала на долу. Долу се простиралъ ливада, подобно кадийнѣ килимъ, напѣстрена съ моими съззи. Отъ ска-

лата извираше изворче, което като падаше въ долината образуваше сребърно поточе. Наоколо цвѣтѣха шишовникъ и други разни цвѣта.

О, тука не бѣше така тихо, както по други мѣста изъ планинитѣ! Скорци пѣеха, дроздове имъ отговоряха, кълвачъ чукаше по дърветата, катерички скачаха радостно насамъ-натамъ. Охъ тука е живота! Това навѣрно е една частъ отъ страната на слънцето! мислеше си момчето. Осторожно тури той кракѣтъ си по надолу.

Но какво бѣ това? Не далече отъ изворчето скалата имаше едно отверстие, прилично на врата. Ахъ само да можехъ да се провѣра вътрѣ! Ето че и слънцето се провѣра прѣзъ пукнатинитѣ на скалата. Отъ вътрѣ тя приличаше на една стая. Имаше една маса и една скамейка на сръдѣ. По стѣнитѣ висѣха паяджини. Вѣтърътъ навѣ вътрѣ мѣхъ. „Тука може и да се живѣе,“ помисли Палко, „може би нѣкой живѣе тука.“

Съ страхъ се приближи той. Но какво лежеше тамъ на каменната маса? Една книга! Момчето отвори първата страница, като сричаше написанитѣ думи!

„Който и да си ти, който взимашъ тази света книга въ рѣцѣтъ си, чети я съ усърдие и внимание редъ по редъ. Тя ще ти покаже пътятъ отъ този плачевенъ долъ къмъ онази земя, къдѣто не ще има вече нощъ и къдѣто слънцето никога не захожда — въ страната на вѣчна свѣтлина и щастие.“

Момчето тежко дишаше. Значи той не е сбъркалъ! Тази малка, пълна съ тайни черна книжка ще му покаже пътя къмъ страната на слънцето! Значи дѣйствително имало е такава страна, макаръ че тя не може да се намѣри на картата. Момчето вдигна краката си на скамейката, подирѣ русата си главица върху рѣката си опрѣнъ съ лакетъ на масата, почна да чете. Той би искалъ да прѣскочи първата страница, къдѣто имаше само имена; но спомни си за писанитѣ думи — „редъ по редъ.“

Навѣрно това сѣ имената на тѣзи, които живѣеха въ страната на слънцето. Той сръщна и познати имена: Иосифъ и Мария и едно друго хубаво име — Емануилъ което значи Богъ съ насъ. Той трѣбва непременно да е нѣкой свѣтия щомъ Богъ. . . момчето съ страхъ се огледа — щомъ Богъ е билъ съ него. На края имаше името на нѣкое момченце, което се родило съ името Исусъ. „Исусъ, какво хубаво име, още по-хубаво отъ Емануилъ,“ разсъждаваше въ себе си момчето. Той навѣрно е чувалъ понѣкога поздравътъ: „Хвала на Исуса Христа.“ — А когато нѣкой се уплаши викали: „Исусе, Мария и Иосифъ!“ Дали дѣйствително сѣ тѣзи, за които тука се пише? Но отговоръ не дойде. «Господи, Боже, помогни!» Тази въздишка той често чуваше отъ дѣдо си, когато послѣдниятъ трѣбваше нѣщо тѣжко да вдигне.

Тогазъ той продължи усърдно да чете. Когато това дѣте Исусъ се родило въ Витлеемъ, нѣкой си царъ Иродъ царувалъ въ Страната на Слънцето. При този царъ дошли мѣдреди. Това сѣ навѣрно магьосници, които искали да видятъ Исуса. Каква ли е била тази звѣзда, която видѣли?! Да, тѣ искали да видятъ дѣтенцето, но никой не можалъ да имъ го покаже; за това звѣздата ги видѣла. Тя вървѣла тѣкмо надъ тѣхъ, когато изведнажъ се спрѣла и тамъ вътрѣ въ една кѣщичка намѣрили дѣтето Исусъ. То навѣрно е било нѣкое магьосано князче, чиято майка

*) Въ католическитѣ страни този изразъ е общепотрѣбителенъ.

се казвала Мария. Тѣ паднали прѣдъ него на колѣнѣ за да му се поклонятъ. Подарили му злато, таманъ и смирна. Тѣзи двѣ послѣдни нѣща бѣха навѣрно за ядене. Тогазъ тѣ си отишли прѣзъ другъ пѣтъ, защото Богъ имъ заповѣдалъ така.

„Ахъ, колко хубаво!“ Изплѣска момчето радостно. „Този Иродъ навѣрно е билъ нѣкое чудовище, за да иска да изяде дѣтето Исусъ, но не можа, защото ангелъ дошълъ прѣзъ нощта при тѣхъ и Мария и Иосифъ побѣгнали съ дѣтенцето. Този Иосифъ изглежда да е билъ рицаръ. Тѣ навѣрно сжимали далеченъ пѣтъ. Ахъ, какъ печално е било, когато злото чудовище е избило всичкитѣ малки дѣчица. Колко ли тѣхнитѣ майки сж плакали и не сж могли да се утѣшатъ! Падаше му се да умрѣ, за да могатъ Иосифъ, Мария и дѣтето да се върнатъ и поселятъ въ градеца, който се казвалъ Назаретъ.“

Охъ, колко нѣща се научихъ за *Страната на Слънцето*! извика Палко. „Но сега трѣбва вече да спра, защото дѣдо навѣрно ще ме търси. То не е тѣй далеко и азъ ще мога ако не всѣкой день — азъ непрѣменно трѣбва да узная, какво стана съ този вълшебенъ принцъ, този Исусъ, за да мога и азъ да намѣря пѣтя къмъ *Страната на Слънцето*.“

„Слѣдва.“

Хроника и Бѣлѣжки.

1. Изъ нашия животъ.

Поради стачка въ печатницата, този брой закъсня. Надяваме се, че нѣма вече да се повтори подобно нѣщо.

Къмъ нашитѣ приятели и абонати. Моля вземете това на довѣрие. Прѣди петнадесетъ години азъ рѣшихъ да стана благовѣстителъ на Божията неограничена благодать. Азъ съмъ и сега тѣй здраво свързанъ съ това свято задължение. „Горко ми, ако не проповѣдвамъ Исуса Христа и Него разпять.“ Азъ вѣрвамъ, че той е единичката надежда на свѣта. „Нѣма друго име дадено между чловѣцитѣ...“ Да проповѣдвамъ Него, азъ станахъ проповѣдникъ и се наехъ да списвамъ сп. „Хр. Свѣтъ.“

Ако азъ мислѣхъ, че при краятъ на живота ми ще остане само едно задоволство, че съмъ списвалъ интересно списание съ едно голѣмо число абонати, азъ ще бѣда най-мизерното сжщество. Ако сп. „Хр. Свѣтъ“ не може да помогне на тѣзи които търсятъ Спасителя и на Христовата църква въ България въ нейната Божествена мисия, тогава азъ не виждамъ достатъчна причина да го издавамъ и списвамъ. Слѣдователно, сп. „Хр. Свѣтъ“ както прѣзъ миналитѣ двадесетъ и четири години е билъ носителъ и разгласителъ на ясното и живо Христово Слово, жрѣвителъ и поощрителъ на Христовата религиозна мисль, борецъ за реформиране и възраждане на християнската църква у насъ, откровенъ и смѣлъ защитникъ на истината, бичъ и огънь поюждающъ противъ суетвѣрията, заблужденията, религиозното невѣжество, поезиченото християнство и отживѣлия религиозенъ прѣдразсѣдкъ, стражъ и бдителъ на обществото, порицателъ на злото въ всички негови форми всрѣдъ всички срѣ-

ди, и приятелъ на доброто, чистото и възвишеното — така и прѣзъ настоящата година той ще слѣдва този пѣтъ. Достатъчно е да посоча имената на постояннитѣ сътрудници на сп. „Хр. Свѣтъ“ за да ви увѣря въ доброто, смисленото и народополезното му списване въ духа на горѣоцрѣделениятъ пѣтъ: Стоянъ Ватралски, Димитръ Фурнаджиевъ, Робертъ Томежнъ, Иванъ Сѣчановъ, Иванъ Стефановъ, Кръстю Мирски, Свещеникъ Х. У., Г-ца Екатерина Теодорова и други. Съ сътрудничеството на тѣзи християнски ратници не ме е срамъ да издавамъ и да прѣпорѣчвамъ „Хр. Свѣтъ“ на всѣкого.

И понеже, въ тая насока за сега нѣма въ България друго списание като „Хр. Свѣтъ“, азъ мисля, че длъжностъ на всѣки Христовъ послѣдователъ и доброжелателъ е да разпространява това списание. Ако всички вне, които получавате „Хр. Свѣтъ“, абонирате по петъ души нови и ако всички Евангелски пастири испратятъ по петдесетъ нови абонати, тогава ние ще можемъ да направимъ списанието полумѣсечно и ще имаме възможностъ на повече отъ двѣ хиляди души да дадемъ „Хр. Свѣтъ.“

Новата ни практика, да пращаме списанието само на *придлжителитѣ*, донесе ни слави и резултати. Ние се сдобихме съ хартия за цѣлата година и още малко усилия и „Хр. Свѣтъ“ ще бѣде себеподдържающъ.

Мой добри приятели! Ще оставите ли самъ да нося този тежъкъ товаръ? Вие искате доброто на България, вие искате нейното духовно възраждане, искате религиозно просвѣщение и съживление — добръ, елате да направимъ сп. „Хр. Свѣтъ“ носителъ на тѣзи ваши вѣжделения. Вижете да ли всѣки вашъ родинина, приятелъ, клиентъ, съседъ или случаенъ гостъ е абониранъ за „Хр. Свѣтъ.“ Гледайте при всички случаи да прѣпорѣчате „Хр. Свѣтъ“ отъ анвона въ най-многолюдното събрание. Ако вие сами не можете, опълномошете други да събиратъ абонати. Рѣшете, че отъ вашия градъ най-малко сто души ще абонирате. Вие сте въ сила да сторите това, ако желаете. Азъ зная, че вие желаете успѣха на „Хр. Свѣтъ.“ Добръ, потърсѣте, тогава нови абонати. Вие ще ги намѣрите катадневно въ изобилие около васъ. *Поканете всѣкого когото срѣщнете.* Тѣ чакатъ нѣкой да ги покани. Ето, азъ аелирамъ къмъ всички добри приятели и абонати, сторете това!

Редакцията съ благодарностъ ще приеме волни помощи за „Хр. Свѣтъ“ срѣщу които пари ще изпраща списанието на читалища и бѣдни хора гдѣто види за добръ. Вѣрвамъ, че ще има чада Божии водени отъ Бога да подарятъ нѣщо.

Прочее, азъ разчитамъ, първо, на вашитѣ молитви и тогава на вашата материална подкрѣпа чрѣзъ широко разпространение на „Християнски свѣтъ.“

Иванъ Сѣчановъ

България е останала безъ Библии. Прѣзъ послѣднитѣ нѣколко години, много се е харчело Св. Писание между нашия народъ. Издателитѣ на Българската Библия — Британското и Американско Библейски Дружества — не веднажъ сж изказвали своето очудване. Двѣтѣ библейски агенции — въ София и Русе, разправяха, че щомъ пристигнатъ сандѣци съ Библии и Евангелия, хората изеднатъ ги разграбватъ. Това не е чудно намъ. Защото ние знаемъ колко се

е работило и колко молитви сж произнесени за успѣхътъ на Божнето слово въ нашето отечество.

Обаче, ние се чудимъ и сме въ недоумение, какъ България сега е оставена безъ Библии. Отнесешъ ли се до Софийския Синодъ, или до нѣкоя отъ митрополитѣ да купишъ Библия, тѣ вдигатъ ра̀мѣнѣ и казватъ „нѣмаме.“ Отправишъ ли се до Библиейския складъ въ Русе, или онзи въ София за да купишъ Св. Писание, тѣ отговарятъ, „въ склада нѣмаме нито едно копие Св. Писание.“ Защо? Софийския Синодъ бѣше поръчалъ въ Берлинъ двадесетъ хиляди Евангелия за войската (като че само войницитѣ иматъ нужда отъ Евангелие; и то само двадесетъ хиляди души!), но и до днесъ тѣзи Евангелия не дойдоха. Знаемъ, че както Синодътъ тъй и другитѣ Библиейски агенции ще се извинятъ съ ненормалнитѣ врѣмена и съобшчения. Но, ако е имало въ България хора да мислятъ малко по-вече за разпространението на Св. Писание, тѣ щѣха отдавна още да струпатъ Българскитѣ Библии отъ Цариградъ въ София, та да ги имаме на рѣка прѣзъ днитѣ, когато треноветѣ не циркулиратъ между тѣзи двѣ столични. И ако Софийския Синодъ обичаше Св. Писание и вѣрва че то е необходима храна на душата, пѣтеводителъ, просвѣтителъ и утѣшителъ, отдавна щѣше да наводни цѣлата ни страна съ Библии, и когато разни дружества испращаха на фронта цигари и алкохолъ, той, Синодътъ щѣше да испрати Св. Писание на всѣки войникъ, а не, когато се влошиха врѣмената, тогава да търси печатници въ Германия за напечатването и то само на Евангелието. Не мислите ли, че Богъ ви държи отговорни за тази немарливост, когато народа иска Библии? Или, защото нѣма кой да ви пита, какъ, съ какво оправдавате паритѣ които получавате, та и Богъ нѣма да потърси смѣтка за вашето бездѣйствие? «Отецъ Ми работи», казвалъ Исусъ, «И азъ работя.» А вие? Вие си брони́те бреницитѣ, натискате мендерлицитѣ; все ужъ за сѣдавате, а душевнитѣ нужди на народа оставате пакъ неудовлетворени — не можахте да дадете Св. Писание на български езикъ на българския народъ. Повече отъ тридесетъ и петъ години свободно християнствувате и ето въ краятъ на този периодъ, при най-големата народна катастрофа, вие оставихте народа безъ компасъ — безъ Библия. Тѣй е всѣкога когато една работа се върши отъ надничари. Тѣзи които тръбятъ че сж посвѣтени тѣ сж посвѣтени на себе си, на своитѣ си интереси, а душевното дѣло, църковнитѣ интереси сж оставени въ нерадение.

Защо не и църквата? Отъ сключеното примирие въ Солунъ до днесъ, нашитѣ вѣстници не сж прѣстанали, кой по-силно, кой по-слабо, да викатъ, «да се обновимъ», «да се реформираме», «да дадемъ пѣтъ на демокрацията.» И кой не би искалъ това да стане? Кой би се помъжилъ да спрѣ тая обнова? Ние, всички, ще се радваме да видимъ нашето Отечество занаято въ себе-реформиране и прѣвъзпитане въ духа на напѣдничавата демокрация. Но, защо нашитѣ вѣстници които искатъ реформи въ държавнитѣ ни институти, прѣскачатъ първиятъ институтъ, църквата? Защо не искатъ да се реформира и обнови православната църква у насъ? Нашата интелигенция, учители, адвокати, доктори, писатели, министри и чиновници, живѣе раздѣлно отъ православната църква, защото не само, че не намира задоволѣна душата храна, но вижда много работи които освѣтъ, че не сж библиейски, но сж и неразумни, за да не кажемъ езически. Е,

добрѣ. Защо тогава заедно съ другитѣ реформи не се иска и реформирането на православната църква? Има не малко млади свещеници, които мразятъ да носятъ расо, дълги коси и бради и виждатъ че сж заставени да вършатъ извѣстни нѣща, за които не намиратъ основание въ Христовото Евангелие. Тѣзи млади свещеници не веднѣжъ сж проявявали своето негодувание и желание за реформи. Тѣ се събираха на събори, тѣ пишеха въ сп. «Духовна Пробуда» и др., но гласътъ имъ остана «гласъ въ пустиня», защото нашата интелигенция, която въ частни срѣщи извѣява, че не се солидализира съ настоящиятъ редъ на православната църква нѣма моралниятъ куражъ открито да подкрѣпи тѣзи млади свещеници и да наложатъ на Софийския Синодъ да свика църковно-народенъ съборъ за реформиране на православието. Ние мислимъ, че сега, когато нашитѣ вѣстници викатъ за реформи, врѣме е да се чуе изново гласъ за реформиране на православната църква. Напѣдничавата демокрация не може да търпи, прѣди всичко, узурпиране на съвѣстата и съюзяване на държава съ църква. Истинското обновление трѣбва да почне отъ църквата. Не се ли тя обнови, реформира и корегира по духътъ и учението на Исуса, другитѣ реформи ще бждатъ, както реформата на онзи земледѣлецъ, който за да има сладка вода въ кладенецътъ, боядисалъ оградата му. Не виждате ли, че да има сладка вода трѣбва кладенецътъ да се очисти? За да имаме добъръ животъ, трѣбва сърдцето да се очисти. А това е работа на църквата. Но какъ тя може да стори това, когато саме се нуждае отъ очистване? А това нѣма да дойде отъ Софийския Синодъ, или отъ нѣкоя владика, но отъ младитѣ Евангелско просвѣтени свещеници подкрѣпени отъ Евангело-надѣхнатата интелигенция. Християнски СВѢТЪ ще даде мѣсто на подобни статии отъ свещеници и други, ако е нужно при укриване на авторското име. Но, часътъ е дошелъ за църковни реформи и ние трѣбва да ги починимъ.

Съраждане на г-нъ Р. Томсжнъ. Вѣрваме, че нашитѣ четци и приятели, заедно съ насъ ще се радватъ на съобщението което приехме тѣзи дни отъ Самоковъ, че нашиятъ пръвъ сътрудникъ, многозаслужилиятъ на народа ни евангелски мисионеръ Г-нъ Робертъ Томсжнъ слѣдъ двумѣсечно боледуване въ Климентинската болница, дѣто той биде подложенъ на сериозна операция, е оздравѣлъ и Богъ го е върналъ между своитѣ си въ Самоковъ. Слѣдъ заслужената почивка за закрѣпване на здравето си, той се надѣва да поеме на ново работата по приготовление текста на ревизираната Българска Библия и да я приготви за напечатване.

Поради много натрупания материалъ, изоставяме отдѣлитѣ: „Изъ вѣншния свѣтъ“ и „Книжнина“, за този брой.